

تاریخچه هواشناسی استان کردستان

۱۹۵۹ میلادی (۱۳۳۸) سال شروع آماربرداری هواشناسی سنندج، ۱۹۶۱ میلادی (۱۳۳۹)، سال شروع آماربرداری هواشناسی سقز است. بنابراین براساس این دوره این دو ایستگاه در سالهای ۱۳۳۸ و ۱۳۳۹ احداث شده اند. باید گفت که در سال ۱۳۳۶ اداره کل هواشناسی کشور بر اساس مصوبه مجلس شورای ملی شکل گرفت و در منطقه غرب کشور شبکه ایستگاهها بطور مثال شامل کرمانشاه، همدان، خرم آباد، سنندج و سقز در همان سالهای نخست شکل گرفتند. البته برخی از این ایستگاهها مانند ایستگاه هواشناسی کرمانشاه (۱۳۳۱) قبل از تشکیل اداره کل هواشناسی کشور تأسیس شده بودند دیدبانی سرزمین آب و هوا، تشکیل بانک اطلاعاتی عوامل جوی و نیز پردازش داده های خام ایران و سایر نواحی نیمکره شمالی به منظور انجام پیش بینی هوا از همان بدو تأسیس هواشناسی کشور جزء وظایف این تشکیلات قرار گرفت. طبیعی است که دقت و رعایت استانداردها در تأیید ایستگاه، ادوات مورد استفاده نیروی انسانی آموزش دیده، نحوه قرائت و ثبت داده های جوی و زمان مخابره داده ها همه و همه می بایست از استانداردهای سازمان جهانی هواشناسی تبعیت می کرد.

نمی توان ادعا کرد که این موارد در شرایط آن زمان تمام و کمال رعایت شده است اما بسیاری از همکاران پیشگام و پیشکسوت سازمان هواشناسی در دهه های قبل با اعمال دقت و وسواس و پشتکار قابل ستایش توانستند بانک اطلاعاتی بسیار با ارزش و قابل اعتمادی از آمار هواشناسی اقصی نقاط کشور را برای ما به میراث بر جا بگذارند. که فی الواقع از سرمایه های با ارزش ملی کشور محسوب می گردد. هواشناسی سنندج در بدو تأسیس در داخل محوطه پادگان سنندج بوده سپس به خیابان استانداری فعلی منتقل و به جائیکه اکنون گمرک قرارداد منتقل شد سپس به چند صد متر پایین تر و نزدیک محل فعلی پل بن (پردین) منتقل می گردد در سال ۱۳۵۰ با تأسیس فرودگاه سنندج ایستگاه از داخل شهر به محل فعلی فرودگاه جابجا می گردد در داخل فرودگاه این ایستگاه تاکنون ۴ بار دیگر تغییر مکان داده است. ایستگاه سقز در بدو شروع بکار در داخل شهر و در ساختمان های استیجاری قرارداداشته است و پس از چند بار جابجایی در سال ۱۳۶۶ به محل فعلی

منتقل شد . تا قبل از انقلاب تعداد ایستگاههای سینوپتیک همین دو ایستگاه سنندج و سقز بود اما چند ایستگاه باران سنجی و کلیماتولوژی نیز بتدریج در استان احداث شده اند از جمله ایستگاه کلیماتولوژی مریوان ۱۳۴۴ و ایستگاههای کلیماتولوژی بیجار ۱۳۳۸ .

همچنین ایستگاههای باران سنجی دیواندره ، بانه ، بوالحسن ، هشمیز ، قجور ، مظفرآباد قروه ، نیز احداث شده اند . در اولین دهه پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران شبکه ایستگاههای سینوپتیک استان بتدریج گسترش یافته و در سالهای ۱۳۶۵ و ۱۳۶۶ ایستگاههای قروه ، بیجار و زرینه احداث گردید . احداث مریوان در سال ۱۳۷۰ و ایستگاه بانه در سال ۱۳۷۸ به این جمع افزوده شدند . از سال ۱۳۷۲ با احداث ایستگاه اقلیم شناسی بهارستان (خرکه) اولین ایستگاه کلیماتولوژی فعال استان تأسیس شد پس از آن این شبکه با احداث ، ایستگاه قاملو (۱۳۷۵) ایستگاههای هنرستان کشاورزی سنندج (۱۳۷۷) ، هزار کانیان (۱۳۷۶) ، حاج ممدان (۱۳۷۷) ، آویهنگ (۱۳۷۸) ، موجش (۱۳۸۰) ، یاسوکند (۱۳۸۰) ، کامیاران (۱۳۸۰) ، گل تپه (۱۳۸۱) ، بابرشانی (۱۳۸۲) ، دیواندره (۱۳۸۲) ، سروآباد (۱۳۸۲) ، دانشکده کشاورزی دانشگاه کردستان (۱۳۸۳) ، شبکه ایستگاههای کلیماتولوژی استان گسترش یافت . لازم به توضیح است که در ایستگاههای سینوپتیک اکثر عوامل جوی (دما - رطوبت) سمت و سرعت باد ، پوشش و ارتفاع ابر، نوع پدیده های جوی ، فشار هوا و دمای اعماق خاک ، تبخیر و ... در طول ساعتهای شبانه روز بر اساس پروتکل synop سازمان هواشناسی جهانی (wmo) دیدبانی و سپس بصورت بهنگام به مرکز استان و از آن طریق به سازمان هواشناسی کشور مخابره می شود و بلافاصله از این داده ها در پردازش و تحلیل آب و هوا ی کشور و صدور پیش بینی هوا و نیز ارائه خدمات لازم به سامانه هواپیمایی و هوانیروز کشور استفاده می شود اما در ایستگاههای کلیماتولوژی تنها عوامل جوی (دما ، سمت و سرعت باد ، رطوبت ، میزان بارندگی) و گاهی تبخیر و دمای اعماق خاک طی سه نوبت در شبانه روز اندازه گیری و پس از پایان ماه به مرکز هواشناسی استان ارسال می گردد که دارای تفاوتهای زیادی هم در تعداد دیدبانی های شبانه روز و هم در تعداد عوامل دیدبانی با ایستگاه سینوپتیک می

باشد . در ایستگاههای سینوپتیک کارمندان آموزش دیده هواشناسی مشغول بکارند اما در ایستگاههای کلیماتولوژی از نیروی انسانی ساکن در محل استفاده می شود که گاهی ممکن است از سواد و معلومات و آموزش کافی برخوردار نباشند . در حال حاضر با رشد فنآوری جدید ایستگاههای کلیماتولوژی و سینوپتیک بتدریج به ایستگاههای خودکار مجهز می شوند در این ایستگاهها توان دیدبانی بیشتر عوامل جوی بصورت خودکار وجود دارد حتی در صورت وجود بستر مخابراتی امکان مخابره همزمان و بهنگام این داده ها به مرکز استان نیز وجود دارد در حال حاضر از شبکه ایستگاههای سینوپتیک و کلیماتولوژی موجود ، ایستگاههای سنندج ، سقز ، قروه ، بانه ، کامیاران ، زرینه ، قاملو ، بهارستان (خرکه) ، دیواندره ، آویهنگ ، یاسوکند ، دیواندره و سروآباد به تجهیزات ایستگاههای اتوماتیک مجهز شده اند .

شبکه باران سنجی استان نیز بتدریج در اقصی نقاط استان گسترش یافته و طی دهه ۷۰ و ۸۰ به ۷۸ ایستگاه رسید با توجه به کوهستانی بودن استان و بنابراین تغییرات قابل ملاحظه عوامل جوی در ارتفاعات مختلف استان نسبت به هم (تغییرات ارتفاع در استان کردستان از ۷۰۰ متر تا ۳۳۵۰ متر نوسان است) استان کردستان به تعداد بیشتری از ایستگاههای کلیماتولوژی و باران سنجی نیاز دارد، اما تعداد ایستگاههای سینوپتیک در استان از نظر پوشش دیدبانی مورد نیاز سامانه های محاسباتی مناسب می باشد . هواشناسی استان کردستان تا سال ۱۳۷۳ جزیی از شبکه دیدبانی هواشناسی منطقه غرب کشور با مرکز کرمانشاه بود هواشناسی منطقه غرب کشور شامل استانهای کردستان ، کرمانشاه ، ایلام و همدان بود . استان کردستان نیز از چندین عضو این منطقه بوده است از سال ۱۳۷۳ با انجام امور تمرکز زدایی ادارات کل هواشناسی استانها تصویب و ابلاغ شد و بر این اساس اداره کل هواشناسی استان کردستان شکل گرفت و علاوه بر وظایف دیدبانی عوامل سرزمینی آب و هوا و وظایف کارشناسی و تحقیقاتی تشکیل بانک اطلاعاتی و آماری هواشناسی استان و صدور پیش بینی هوا به این اداره محول شده آخرین وضعیت پرسنلی هواشناسی استان بشرح زیر است .

تعداد کل کارکنان :

تعداد کارکنان شاغل در دیدبانی ۲۹ نفر

تعداد کارکنان شاغل در اداره فنی ۳ نفر

تعداد کارکنان شاغل در پیش بینی ۵ نفر

تعداد کارکنان گروههای تحقیقاتی ۱ نفر

تعداد کارکنان امور اداری و مالی ۶ نفر

ازمجموع کارکنان هواشناسی استان :

یک نفر با دکترای هواشناسی

۳ نفر فارغ التحصیل کارشناس ارشد هواشناسی (سینوپتیک)

۲ نفر کارشناسی ارشد هواشناسی کشاورزی

یک نفر کارشناس ارشد اقلیم

یک نفر کارشناس ارشد کشاورزی

یک نفر دانشجوی دکترای فیزیک (پلاسما) می باشند و جدول توزیع تحصیلی کارکنان بشرح زیر است :

کارشناس ارشد	کارشناسی	کاردانی	دیپلم	زیر دیپلم	جمع کل
۲	۹	۲۲	۲	۳	۳۸
۴	۹	_____	۱	_____	۱۴
۲	۱	۱	۲	_____	۶
_____	_____	_____	۱	_____	۱
۸	۱۹	۲۳	۶	۳	۵۹

باتوجه به جدول فوق، تعداد ۲۷ نفر از مجموع کارکنان هواشناسی استان، کارشناس به بالا هستند یعنی ۴۶ درصد.

جهت آشنایی بیشتر با تاریخچه هواشناسی ایران به سایت :

www.weather.ir

www.irimo.ir

مراجعه نمایید .